

Priority nové Evropské komise na období 2024-2029 z pohledu českého byznysu

Smutný obrázek evropské ekonomiky popsany ve zprávě M. Draghi je pravdivý a lídři EU se musí bezpodmínečně zavázat ke konkrétním krokům vedoucím k podpoře konkurenceschopnosti. Za Hospodářskou komoru ČR jsou těmito kroky zejména:

- **Systematický přístup k regulaci**

Prioritou číslo jedna je nastavení systematického přístupu k regulaci. Efektivní regulace, příznivá k podnikatelskému prostředí, je základem konkurenceschopnosti. Narůstající regulace v posledních letech se stala neúnosnou. Evropské podniky nabírají pracovníky nebo si platí konzultanty na řešení administrativní zátěže, čímž přicházejí o čas a finance, které by mohly být věnovány inovacím a vlastnímu podnikání. To značně znevýhodňuje postavení evropských firem vůči jejich globálním konkurentům. 13 tisíc aktů přijatých v mandátu EU 2019-2024 představuje výzvu nejen pro podnikatele, ale také pro členské státy, které mají za úkol evropskou legislativu implementovat a vymáhat. Ani samotné instituce EU nemají přehled o přijatých pravidlech, čímž dochází k překryvům, duplikacím a konfliktům v přijatých předpisech. Při schvalování evropských návrhů je kontrolován pouze soulad s právem EU, nikoliv soulad s ostatními povinnostmi předpisů EU. Systematické sledování přijatých návrhů za použití digitálních prostředků jako je umělá inteligence má potenciál razantně zkvalitnit legislativní proces EU. Současně je nutné, aby byly principy dobré regulace přijímány i na úrovni členských států a legislativa se tak sledovala uceleně s cílem zamezit tzv. gold-platingu. Důležité také je, aby se návrhy opíraly o fakta a data. S tím souvisí pečlivé zpracování hodnocení dopadu navrhovaných předpisů, a to v celém průběhu jeho přijímání, při kterém se návrh postupně mění a hodnocení dopadu předložené s návrhem Evropské komise nemusí nutně odpovídat konečnému znění předpisu schváleném Evropským parlamentem a Radou. Navrhujeme proto, aby projednávané předpisy vždy obsahovaly informativní přehled veřejnoprávních povinností vyplývajících z návrhu takového právního předpisu. Jejich přehled by se během legislativního postupu adekvátně upravoval. V konečné fázi přijetí bychom měli mít přehled o všech povinnostech. S tím vzniká potřeba systematicky byrokracii vyhodnocovat. Plně podporujeme závazek předsedkyně Evropské komise, že zřídí funkci místopředsedy pro zjednodušení regulační zátěže, který bude v koordinaci s jednotlivými komisaři vyhodnocovat regulaci na pravidelné bázi.

1

Nové funkční období 2024-2029 by tedy za český byznys mělo být ve znamení nového přístupu k regulaci, nastavení pravidel a provedení „inventury“ přijaté legislativy, jež by mělo vyústit v přehled aktů, které je nutné přepracovat nebo zrušit.

- **Funkční vnitřní trh a mobilita na vnitřním trhu**

Plně funkční vnitřní trh bez překážek je předpokladem konkurenceschopnosti EU. Ačkoliv zpráva E. Letty podnítila diskusi o vnitřním trhu v závěru mandátu 2019-2024, učinila Komise v posledních 5 letech velmi málo na podporu vnitřního trhu. Naopak nedávné krize přispěly k novým překážkám na vnitřním trhu a posílení domácího protekcionismu. Máme-li konkurovat ve světovém měřítku, můžeme tak učinit pouze, bude-li vnitřní trh silnější. Kroky pro odstranění bariér musí být jak horizontální dotýkající se čtyř svobod, tak i sektorové.

Nedostatek pracovníků je velmi palčivé téma pro české podnikatele, byť se stárnutím populace se potýká celá EU. Unie bude muset zajistit lepší mobilitu na vnitřním trhu, ale i usnadnit příchod pracovníků ze třetích zemí. Současně bude nutné propojit strategie zaměstnávání a dovedností s potřebami průmyslové politiky a trhu práce EU založené na strategickém plánování, podpořené adekvátními finančními prostředky a doprovázené dílčími opatřeními pro usnadnění zaměstnávání nebo podnikání osob ze třetích zemí. Dále bude potřeba zlepšit uznání, transparentnost a srovnatelnost dovedností a kvalifikací. V neposlední řadě bude třeba

posílit celoživotní příležitosti integrací dovednostních a inovačních strategií do osnov vysokoškolského vzdělávání a učebních plánů odborného vzdělávání na všech úrovních.

- **Zelená transformace, dostupná cena energií a inovace**

ČR má nadprůměrnou váhu průmyslu na hrubé přidané hodnotě ve srovnání s ostatními členskými státy EU, a to ve výši 30 %. To znamená, že naše ekonomika je energeticky náročná a jakákoliv diskuse spjatá se zelenou transformací se české ekonomiky dotýká víc než ostatních. Podobně tomu je i u cen energií, které má EU dvakrát až třikrát vyšší než USA. Mario Draghi ve své zprávě v kapitole 1 popisuje, co stojí za vysokými cenami EU a navrhuje řadu opatření. Ztotožňujeme se např. s doporučeními omezujícími spekulativní chování, se společnými nákupy, odklonem od spotového trhu prostřednictvím uzavírání dlouhodobých kontraktů, spoluprací s třetími zeměmi, podporou rozvoje jaderné energetiky v energetickém mixu či zrychlení a usnadnění povolovacích řízení s cílem podpořit rozvoj OZE, energetické sítě a kapacit flexibility.

Zatímco cíl Zelené dohody pro Evropu je pevně stanoven, struktura cílů a oblastí se v čase vyvíjejí. Doporučujeme, aby se v novém funkčním období Komise věnovala vyhodnocení a úpravě jednotlivých pilířů Zelené dohody tak, aby odpovídaly technologickému, sociálnímu, hospodářskému, geopolitickému, ale i environmentálnímu vývoji. Současně požadujeme, aby byl zohledněn širší dopad opatření během přijímání nových legislativních předpisů, a aby byla regulace technologicky neutrální. Přesun průmyslu mimo EU globálnímu snížení emisí nijak nenapomáhá a ve skutečnosti naopak vede k vyššímu úniku uhlíku, vyšší závislosti EU a v neposlední řadě k vyšším cenám. HK ČR připravila soubor s návrhem nápravných opatření. Prostřednictvím takovýchto opatření by bylo možné zamezit překryvům, protichůdným opatřením, odstranění nadměrné administrativní zátěže, upravení lhůt či povinností např. kvůli chybějícím technologiím nebo infrastruktuře.

Bez inovací je dosažení klimatických cílů nemožné. Výchozím bodem bude v podpoře inovací opět přívětivá regulace, která je podnítkem, nikoliv udusí, a vstřícný přístup kapitálového a bankovního trhu, který pomůže inovace financovat. Členské státy budou muset více spolupracovat v oblasti inovací na úrovni EU.

- **Podpora investic**

Zelená transformace vyžaduje 600-800 mld. eur ročně, tedy cca 4,7 % HDP EU. Soukromý sektor není schopen vygenerovat tak obrovský objem kapitálu sám a bezpochyby bude nutné zapojit veřejný sektor. Do budoucna má pro nastavení a financování Zelené dohody zásadní význam víceletý finanční rámec plně zaměřený na konkurenceschopnost, který bude zahrnovat více zdrojů a finančních nástrojů. Silná závislost na bankovním sektoru EU současně zhoršuje přístup inovativních projektů ke kapitálu. Odchází-li 300 mld. eur mimo evropský kapitálový trh, a to zejména do USA, je třeba, abychom učinili evropský kapitálový trh atraktivní a zamezili fragmentacím. S podporou investic rovněž souvisí efektivní nastavení pravidel státní podpory a hospodářské soutěže.

- **Silná obchodní strategie**

V proměňujícím se geopolitickém období, ve kterém závislosti znamenají zranitelnost, bude muset EU více spoléhat na sebe, než na své partnery. Nelze se však uzavírat před světem, protože řadu kritických surovin, ale i materiálů nebo technologií EU nemá k dispozici. A zelená transformace zvyšuje naši závislost na dodávce kritických surovin, ale i technologií. Nové funkční období bude proto ve znamení pragmatického přístupu k protekcionismu.

EU bude muset rozšířit síť bilaterálních obchodních dohod EU, zejména s globálními centry růstu a zajistit lepší a spolehlivější přístup na třetí trhy pro evropské podniky. Bude třeba nastavit efektivnější provádění stávajících obchodních dohod, zejména ve vztahu k malým a středním podnikům, a využít bezkonkurenční vazby komorové sítě na podnikovou sféru.